

ІВАН ДИЧКО. ГЕОФІЗИК, ПОЕТ

Нещодавно в черговий раз я відвідала Полтаву, яка займає особливе місце в серцях і умах багатьох людей в Україні та поза її межами. Наприкінці 50-х років минулого століття я приєдналася до спільноти Полтавської гравіметричної обсерваторії АН УРСР (ПГО) – знаного у світі наукового центру – як аспірантка **Є.П. Федорова**. (фото наукового корпусу ПГО)

Був вересень. Сонце, теплина, стародавній маєток художника **Григорія Мясоедова** (він і похований там), величезний сад, й уся земля устелена яблуками. Я такого дива ніколи не бачила, бо тоді вперше опинилася в Україні, й була вражена. Ось з того часу я й живу з любов'ю до цього чудового краю української землі, бо є місце, куди я завжди хочу приїхати, щоб зустрітися з давніми друзями – **Світланою та Павлом Корбами, Аллою Славинською, Валентиною Синчкскул, Йосифом Джу-нем, Ольгою та Іваном Дичками**, згадати зустрічі з **Аллою Корсунь та Анною Яцків**.

Як щира шанувальниця журналу «Світогляд» прошу редакцію опублікувати нарис про Івана Дичка – колишнього наукового співробітника ПГО. Нарис наданий братом Івана **Григорієм Дичко**. Іван Дичко – непересічна особистість, талановитий оповідач різних історій та зна-

вець Полтави. А головне, Іван нещодавно відзначив своє 90-річчя. Він добре себе почуває, живе із задоволенням, складає вірші, пише мемуари, читає «Світогляд», мешкає у будинку ПГО зі своєю дружиною Ольгою (їхнє весілля ми гуляли 66 років тому).

P.S. До речі, про роль Полтавської гравіметричної обсерваторії в історії Головної астрономічної обсерваторії (ГАО). У грудні 1959 р. науковий співробітник ПГО Є.П. Федоров був призначений директором ГАО, й Новий 1960 рік він зустрічав в ГАО. Цікаво: Євгену Павловичу тоді було 50-й він був найстарішим співробітником ГАО. Уявляєте, якою молодою була Обсерваторія! Євген Павлович запросив із ПГО до ГАО кількох науковців – аспірантів та співробітників. Таким чином тоді опинилися в ГАО **А.А. Корсунь, І.І. Глаголева, А.А. Рубашевський**. Трохи пізніше до аспірантури Є.П. Федорова (знову з ПГО!) вступили **Я.С. Яцків та Й.В. Джу-нь**. ■

З побажанням всього найкращого невтомним працівникам «Світогляду».
Слава Україні!
Інда Глаголева
м. Київ

ЮВІЛЕЙ

Івану Олексійовичу Дичку виповнилось 90 років. Рідні, друзі і знайомі щиро вітають його з ювілеєм.

Морально-психологічні риси характеру, основи світобачення закладаються в людині, починаючи з дитячого віку. Звернемося до дитинства Івана Олексійовича.

Народився Ваня і виріс в мальовничому селі В'язівок поблизу Лубен. Дитинство прийшлося на важкі часи: спочатку при окупації України німцями, а надалі в голодні післявоєнні роки. Ріс в багатодітній сім'ї, ще з двома братами **Миколою і Григорієм**, та двома сестрами **Анастасією і Євдокією**. Часто були голодні, або напівголодні. Рятувала корова. Треба було її пасти, заготовляти сіно на зиму, копати грядки на городі заготовляти дрова. З дровами були великі проблеми. Заборонялось (як і зараз) брати в лісі навіть сухі дерева, що лежать на землі. Дозволялось заготовляти очерет і рогіз, вербу і верболіз на болоті. Коли загорялась в печі вербова дровина, то з іншого кінця з шипінням видувались бульби. Хлопці вирішили хоч раз привезти матері нормальних сухих дров. Взяли санки, поїхали в дубовий ліс і наламали сухих гілок.

На їх наскочив лісник, вилаяв і примусив вивантажити гілля. Ввечері батькові довелося брати пляшку самогону і йти до лісника просити, щоб він не дав розголосу цьому випадку. Післявоєнну розруху ліквідовували за рахунок селян. На селі було введено справжнє кріпосне право. Паспортів людям не видавали, поїхати з села можна було в двох випадках: завербувавшись на шахти Донбасу чи на лісопвал, або вступивши у вуз. Звичайно, ще брали в армію на 2–3 роки. Був введений мінімум трудоднів, котрий мала відпрацювати кожна людина. За роботу в колгоспі практично нічого не платили, не було ніякої пенсії. На селян наклали податки, грошові і натуральні. Грошові було можливо виплатити, тільки виростивши і продавши бичка чи теличку. Якщо мав корову, то повинен був платити натуральний податок – декілька сотень літрів молока. Дійшло до того, що стали обкладати податком навіть окремі дерева в саду. Довелося батькові частину саду вирубати.

У містах ситуація була краща. Платили зарплату, діяло пенсійне забезпечення. Міщани довго згадували, які дешеві овочі були після війни. Звичайно дешеві, бо забирали їх із сіл безплатно.

Родинне фото. Ювіляр Дичко Іван Олексійович з дружиною Ольгою Григорівною та правнуком Ілією. Праворуч донька – Оксана Данько та онука Ліза. Ліворуч зять – Євген Данько та онука Таня

Тільки коли при владі був **Брежнев**, у колгоспі почали щось платити. Батько одержав першу зарплату в розмірі 8 карбованців. Батько, **Олексій Луквич** був сільським інтелігентом, закінчив чотирикласну церковно-приходську школу в рідному селі, до війни працював секретарем сільради, після війни деякий час головою колгоспу, бухгалтером, рахівником. Був суворий у вихованні, але дітей любив. Докладав максимум зусиль, щоб дати освіту дітям. Коли син Іван вступив до педінституту, батько продав клуню. Коли вступив до інституту син Григорій, продав дві великі осики, що росли на садибі. Гордився своїми дітьми і говорив: *«У мене один син учений, другий – інженер, третій – славний хлібороб. Бо хіба є для людства щось святіше і потрібніше, ніж хліб насущний? Дочки мої – сумлінні трудівниці, що не цурались будь-якої роботи, навіть тяжкої»*.

Мати, **Ганна Іллівна**, не змогла отримати й початкової освіти. Пішла в школу, але тут від іспанки в 1919 році померла її мати, довелось йти працювати, щоб утримувати сім'ю. Працювала в колгоспі, виховувала дітей. В найтяжкі і голодні післявоєнні роки кожний ранок перед нею стояло питання: чим сьогодні годувати дітей. Пряла і ткала полотно, з якого шили білизну для дітей і постіль Тепер звернемось до життєвого шляху нашого ювіляра.

Після закінчення середньої школи №2 в Лубнах вступив до Полтавського педагогічного інституту. Після його

закінчення працював в Полтавській гравіметричній обсерваторії, 2 роки був аспірантом, готував кандидатську дисертацію на ступінь кандидата фізико-математичних наук. Тема дисертації «Дослідження приливних варіацій сили тяжіння в Полтаві». Успішно захистив дисертацію в Москві, в Державному астрономічному інституті імені Штернберга. Йому навіть порекомендували допрацювати дисертацію, перетворивши її на докторську.

В обсерваторії працював старшим науковцем, ученим секретарем обсерваторії. За сумісництвом викладав в педінституті астрономію, спецкурс «Планети Сонячної системи», потім фізику у військовому інституті зв'язку.

Коли в Полтаві відкрилась філія Міжрегіональної академії управління персоналом, перейшов туди. Викладав в інституті економіки і права таку науку, як економетрія. Вона про те, яка ймовірність, що ті чи інші бізнесмени своїми діями матимуть позитивний результат для їх бізнесу.

Іван Олексійович впродовж життя вів інтенсивну наукову і науково-популярну діяльність. У його доробку біля 100 публікацій, в тому числі 16 – за кордоном. Це наукові, науково-популярні та публіцистичні публікації. Він член Європейського астрономічного і Міжнародного планетарного товариств, а також Української астрономічної асоціації. У журналі для юнацтва «Країна знань» опубліковано більше 10 його науково-популярних статей.

Іван Олексійович – людина різностороння. Він володіє прекрасними поетичними здібностями. Роками публікував у пресі рецензії на вірші поетів-початківців У львівському видавництві «Кирилиця» вийшли його вірші «Із героїчного епосу українського народу» та «Гомін тисячоліть. Україна як колиска світової цивілізації». Вірші глибоко патріотичні і пронизані любов'ю до матері – України. Зарекомендував себе і як талановитий перекладач. Перекладав з російської класичної поезії, особливо вдалим українською мовою ці вірші звучать не гірше, ніж російською. За переклад казок Пушкіна був відзначений на конкурсі, що проходив в Одесі.

Разом з дружиною **Ольгою Григорівною** виховав двох прекрасних дітей – сина **Ярослава** і дочку **Оксану**. Син закінчив медичний інститут і працював стоматологом. На превеликий жаль, рано помер, це була велика трагедія для сім'ї. Оксана по слідах батька пішла в педагогіку. Знана в Полтаві, як засновниця «Школи Оксани Данько», в якій вона використовує найпередовіші у світі методи навчання.

Іван Олексійович вірить в Бога, що створив навколишній світ і нас, вірить в наявність в Світобудові енергетичних світів, котрі називає «*польовою матерією*» або «*світами Вищої реальності*». І це відповідає дійсності – енергетичні світи в порівнянні з матеріальними вищі за розвитком і за енергетикою. Більшість учених заперечує наявність енергетичних світів і це завело науку в глухий кут – неможливість раціонально пояснити «загадкові» явища навколишнього світу.

На Землі існують дві системи виховання душ – Позитивна Система на чолі з Богом і Негативна на чолі з Дияволом. Перша виховує душі в добрі, любові і співчутті до ближнього, інша – в злості і ненависті. Іван Олексійович глибоко порядна людина, яка при тому все життя освоювала нову інформацію, що необхідно для прогресування душі. І тому, безперечно, відноситься до Позитивної Системи Бога.

Побажаємо Івану Олексійовичу доброго здоров'я, оптимізму і відзначити разом з нами наступний славний ювілей.. ■

Григорій Дичко

Полтавська гравіметрична обсерваторія, кінець 1920-х років. Засновник обсерваторії академік ВУАН Олександр Орлов у центрі, спирається рукою на трибуну

Наведемо фактично автобіографічний вірш Івана Олексійовича.

**Не за синіми глибокими морями,
Не за дальніми високими горами,
А на нашій славній любій Україні,
Де живуть потомки козаків донині.**

**Там жили собі із мамою і татком
П'ятеро маленьких хлопців і дівчаток.
Там в тяжкі часи в країні тій убогій
Появились ми на світ, мов те зілля край дороги.**

**Важко ми росли, наполовину повмирили,
Ні поїсти, ні одітися по людському не знали.
Пам'ятаю я штани із латаної домотканої ряднини,
І коржі гіркі із просяних висівок, з м'якини.**

**А про те, що білизна на ліжку мала бути
Я дізнався лише в гуртожитку в інституті.
Наша мати – хай на тому світі їй легенько відгукнеться,
Завдяки їй, трудівниці, може й досі легше нам живеться.**

**Все було над нами, мов та білочка клопоче,
На виснажливій роботі дома і в колгоспі, зрання і до ночі.
А наш батько був і строгий, і водночас добрий з нами,
Він любив дітей і гордий був синами.**

**Він трудився, добра пам'ять хай про нього буде,
І не дивлячись на злидні, вивчив нас і вивів в люди.**

**І пішли ми в люди, в кожного своя дорога,
І легкого шляху не було ні в кого.**

**Як і всі радянські люди на химеру працювали,
А що краще можна людям жити – ми того не знали,
Те від нас скривали. ■**

Іван Дичко